Landdistriktskonferencen 2018

Præsentation af
Udvalget for levedygtige landsbyers arbejde og anbefalinger
Den 17. september 2018

UDVALGET FOR LEVEDYGTIGE LANDSBYER

Formanden

KOMMISSORIUM –UDVALGETS OPGAVER?

- Identificere og perspektivere udfordringer og muligheder
- Belyse, hvad der karakteriserer levedygtige landsbyer
- Identificere nye muligheder for landsbyerne med ændringen af Planloven (blandt andet "Omdannelseslandsbyer")
- Konkrete anbefalinger til, hvordan landsbyer kan blive levedygtige og løbende omstille sig

UDVALGETS ARBEJDE

- 8 møder, heraf 6 møder "rundt i landet"
- Debatforum på Facebook (administreret af Landdistrikternes Fællesråd)
- 2 offentlige arrangementer i samarbejde mellem Dansk Arkitektur Center og Landdistrikternes Fællesråd
- En række møder med borgmestre, flere relevante interesse-organisationer og enkeltpersoner
- Skriftlige bidrag fra interesseorganisationer og borgere
- Bredt sammensat udvalg med mange interesser og gode kompetencer

Ønske om et bredt grundlag for udvalgets arbejde

UDVALGETS OBSERVATIONER

- Hvad er de væsentligste udfordringer for landsbyer og landdistrikter?
  - Markant faldende indbyggertal
  - Tomme boliger/faldefærdig bygningsmasse
  - Aldrende befolkning
  - Centralisering af offentlig og privat service
  - Ringe digital og trafikal infrastruktur
- Gælder ikke alle landsbyer, men er fællestræk for udfordrede landsbyer
- Disse udfordringer er øget betragteligt de seneste 10-15 år blandt andet efter kommunal- og strukturreformen m.v.

UDVALGETS OBSERVATIONER - FORTSAT

- Hvad er de væsentligste styrkepositioner for landsbyer og landdistrikter:
  - Nærhed til natur og landskab
  - Trygt nærmiljø
  - Lokalt fællesskab med aktivt foreningsliv
  - Gode muligheder for drift/etablering af virksomhed blandt andet med udgangspunkt i de stedbundne potentialer
- Styrkepositionerne er ofte tæt knyttet til landsbyens geografiske beliggenhed

FIRE KRITERIER DER KENDETEGNER DEN LEVEDYGTIGE LANDSBY

- Et attraktivt nærmiljø med tidssvarende boliger, en tilpasset bygningsmasse og adgang til landskab og natur
- Nærhed til offentlig og privat service
- Tilgængelighed til beskæftigelse og gode muligheder for etablering af virksomheder
- Social og kulturel sammenhængskraft

Udvalgets 17 anbefalinger er knyttet op på disse fire kendetegn for den levedygtige landsby

UDVALGETS ANBEFALINGER

Strategiske anbefalinger

- Forpligtelse til strategisk planlægning af den enkelte kommunes landområder og landsbyer
- Vurdering af de enkelte landsbyer og landområder med henblik på at sikre en differentieret og målrettet udvikling
- Særlig indsats i udpegede "rekonstruktionsområder"

ANBEFALINGER VEDRØRENDE ET ATTRAKTIVT NÆRMILJØ MED TIDSSVARENDE BOLIGER, EN TILPASSET BYGNINGSMASSE SAMT ADGANG TIL LANDSKAB OG NATUR

- Styrket indsats til nedrivning og istandsættelse af boligmassen
- BoligJobordningen udvides til at omfatte nedrivning i landzone
- Nye finansieringsformer til at tilpasse bygningsmassen
- Mulighed for at omplacere boliger i det åbne land
- Et tilpasset og mere varieret boligudbud
- Øget tilgængelighed til landskab og natur

ANBEFALINGER VEDRØRENDE NÆRHED TIL OFFENTLIG OG PRIVAT SERVICE

- En mere langsigtet planlægning af de nære offentlige servicetilbud
- Nye kollektive trafikløsninger
- Samlokalisering af faciliteter og aktiviteter

ANBEFALINGER VEDRØRENDE TILGÆNGELIGHED TIL BESKÆFTIGELSE OG MULIGHED FOR ETABLERING AF VIRKSOMHED

- Bedre digital infrastruktur
- Erhvervsudvikling med fokus på stedbundne potentialer
- Bedre tilgængelighed til arbejdsmarkedet

ANBEFALINGER VEDRØRENDE SOCIAL OG KULTUREL SAMMENHÆNGSKRAFT

- Tættere dialog og samarbejde mellem kommune og lokalsamfund

- Mere fokus på faciliteter og aktiviteter, der samler landsbysamfundene

ILLUSTRATION AF OMDANNELSESLANDSBY 2019

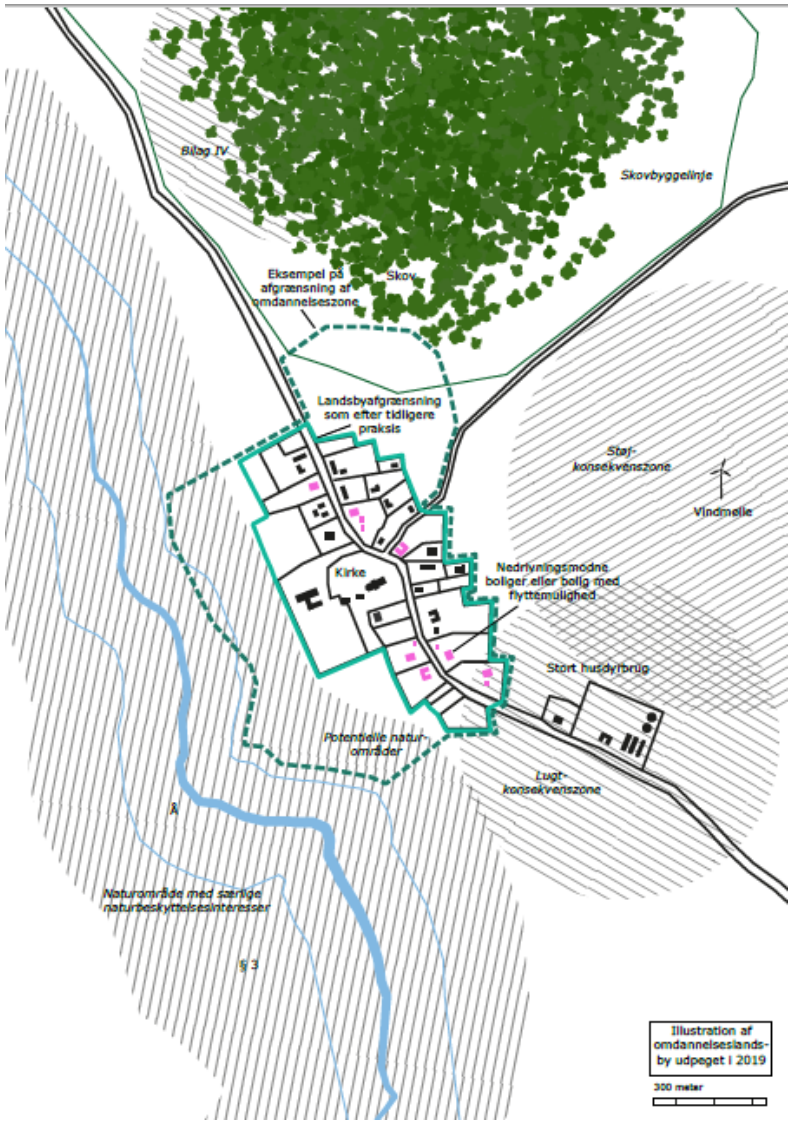

OMPLACERING I DET ÅBNE LAND

FORMANDENS "EPILOG"

- Områder, hvor udvalget med fordel kunne have "skærpet" anbefalingerne:

  - Nærhed til uddannelse og sundhedsydelser
    - Fordi det betyder meget for bosætningen

  - Finansieringsudfordringer
    - Der er en mellemvej mellem en "statsbank" og den nuværende situation
    - Uden finansiering er der ingen vækst, og uden vækst er der kun begrænset adgang til finansieringen

KONKLUSIONER

- Det er ikke for sent – landsbyer og landdistrikter kan komme i en positiv udvikling
  - Men nogle steder vil denne udvikling være til noget helt andet end det, landsbyen var og er i dag
- At ændre en udvikling kræver strategi, ledelse og midler/værktøjer
  - Ikke at gøre noget er også et valg!
- Landsbyerne har også noget at byde ind med og bidrage til samfundet med i fremtiden
  - Sikrer vi ikke det, taber vi både økonomiske, sociale og kulturelle værdier

Landdistriktskonferencen 2018

Præsentation af
Udvalget for levedygtige landsbyers arbejde og anbefalinger

UDVALGET FOR LANDDISTRIKTER OG ØER

17. september 2018